

Aktif izleyici araç seti

İslamofobiye tanık olursanız ne yapabilirsiniz?

İrkçılığa karşı durmak herkesin sorumluluğudur. İslamofobiye tanık olduğunuzda sessiz kalmak, ırkçılığın meydan okunmadan ve değişmeden devam etmesi anlamına gelir. Yardım etmenin bir yolu da aktif bir izleyici olmaktır.

İslamofobiye karşı durmanın pek çok yolu vardır. Tepkiniz meydana gelen olaya, kendinizi ne kadar güvende hissettiğinize ve olay meydana geldiğinde nerede olduğunuza bağlı olarak değişir.

Aktif bir izleyici olarak, akılda tutulması gereken en önemli şeyler, etkilenen insanlara destek sunmak ve kendinizi güvende hissettiğinizden emin olmaktır.

Aktif izleyici nedir?

İzleyici, sözlü tacize, ayrımcılığa, zorbalığa, şiddete, tacize veya İslamofobi ya da ırkçılığın başka herhangi bir türüne tanık olan ancak doğrudan bu olaylara karışmayan kişidir¹.

Aktif izleyici ise devreye giren ve harekete geçen kişidir. Aktif izleyiciler, İslamofobi ve diğer tüm ayrımcılık, nefret, ön yargı ve ırkçılık türlerinin ele alınmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Nasıl aktif bir izleyici olabilirim?

1 İSLAMOFOBİYİ TANIMLAYIN

İslamofobinin ne olduğunu ve alabileceği farklı biçimleri anlamak, eğer güvenliyse bunu dile getirme ve destek sağlama konusunda kendinize güvenmenize yardımcı olabilir.

İslamofobi örnekleri şunları içerir:

- Müslümanları hedef alan hakaretler, gözdağı ve tehditler
- İslamî dinî uygulamalarla alay etmek
- Fiziksel şiddet (bir kadının başörtüsünün veya diğer dini kıyafetlerinin çekilmesi gibi)
- Medya da dâhil olmak üzere olumsuz kalıplar
- Kişinin giyimi veya görünüşüne göre güvenlik görevlileri tarafından yapılan profillemeye gibi yapısal İslamofobi.

2 DESTEK ÖNERİN

Üstlenebileceğiniz en önemli rollerden biri, İslamofobiye maruz kalan kişiyi desteklemektir. Önerilecekleriniz:

İyi misiniz?

Kendinizi güvende hissediyor musunuz?

Nasıl yardım edebilirim?

Birlikte daha güvenli bir yere geçmek, tanık olduğunuz şeylerin üstünden geçmeyi teklif etmek ve/veya şikâyetle bulunmaları için onları desteklemeyi teklif etmek gibi öneriler sunmak faydalı olabilir.

3 MÜDAHALE EDİN

Kendinizi güvende hissediyorsanız, müdahale etmek için:

- Davranışı sakın bir şekilde dile getirebilirsiniz. Failden durmasını isteyebilir, aşağıdaki gibi açık uçlu sorular sorabilirsiniz.

Neden böyle söylediniz?

Veya ifade ve davranışlarına katılmadığınızı belirtebilirsiniz². Bu zor olabileceğinden durumu, failin davranışını ve bunu dile getirirken kendinizi ne kadar rahat ve güvende hissettiğinizi göz önünde bulundurun.

- Sizi ve/veya İslamofobiye maruz kalan kişiyi desteklemeleri için diğer insanları devreye sokmak
- Çevredeki polis veya güvenliği uyarmak
- Toplu taşımadaysanız ulaşım personelinin veya sürücülerini uyarmak.

4 OLAYI KAYDEDİN

Güvenliyse olayı telefona kaydedin veya fotoğraf çekin. İslamofobiye maruz kalan kişiye elinizde bir kayıt veya fotoğraf olduğunu belirtin ve bir kopyasını isteyip istemediğini veya şikâyette bulunmak için yardım isteyip istemediğini sorun.

Olayı kaydetmenin güvenli olmadığını düşünüyorsanız aşağıdaki önemli detayları not edebilirsiniz:

- Tarih ve saat
- Konum (Toplu taşıma kullanıyorsanız, bu bir otobüs veya tren vagon numarası olabilir)
- Failin görünüşü; ve
- Yaptığı veya söylediği şeyler.

Eğer başka tanıklar da varsa onlardan iletişim bilgilerini vermelerini isteyebilirsiniz
Bunlar bir soruşturmada faydalı olabilir.

5 OLAYI ŞİKÂyet EDİN

000 Acil durumlar için

Üç Sıfırı arayın (000)

Acil durumlar dışında

Acil bir durum olmadığı halde Victoria Polisine ihtiyacınız varsa **131 444** numaralı telefonda Polis Yardım Hattını arayabilirsiniz

Bir sözlü çevirmene mi ihtiyacınız var?

131 450 numaralı telefonda **Yazılı ve Sözlü Çeviri Hizmeti Ulusal yardım hattını arayın**

Diğer şikâyet etme seçenekleri

Ayrıca şu adrese de şikâyetle bulunabilirsiniz:

- ➔ **Victoria Fırsat Eşitliği ve İnsan Hakları Komisyonu (VEOHRC)**
<humanrights.vic.gov.au>
- ➔ **Avustralya İslamofobi Kaydı**
<islamophobia.com.au>
- ➔ **İslamofobi Destek Hizmeti**
<icv.org.au/islamophobia-support>
- ➔ **İslamofobiye Karşı Eylem**
<actionagainstislamophobia.org.au>

Kaynaklar

- 1 Victoria Fırsat Eşitliği ve İnsan Hakları Komisyonu, Kılavuz: İş Yerinde Irkçılığın Seyircileri. Erişim adresi: www.humanrights.vic.gov.au/resources/workplace-anti-racism-resources/
- 2 Avustralya İnsan Hakları Komisyonu, İzleyici Müdahalesi Rehberi. Erişim adresi: humanrights.gov.au/sites/default/files/2021-11/ahrc_sr_2021_6_bystander_intervention_a4_r3.pdf

İnternette İslamofobi gördüğümde ne yapabilirim?

Sosyal medya gibi çevrim içi alanlar, İslamofobinin yaygın olarak görüldüğü yerlerdir. İslamofobi ile çevrim içi ortamda mücadele etmek için yapabileceğiniz bir dizi eylem vardır. Bunlar arasında şunlar vardır:

İslamofobik olayı bildirmek için çoğu sosyal medya platformunda bulunan "şikâyet et" işlevini kullanmak

İslamofobi Destek Servisi, Avustralya İslamofobi Kaydı veya İslamofobiye Karşı Eylem gibi bir toplum kuruluşuna olayın ekran görüntülerini de ekleyerek bildirmek

Çevrim içi istismarı **eGüvenlik Komiserine** <esafety.gov.au> bildirmek

Deneyiminizi paylaşmanız Victoria'daki İslamofobi oranlarının takip edilmesine yardımcı olur.

Victoria genelinde Ülkenin Geleneksel Sahiplerini tanıyor ve onlara, kültürlerine ve geçmişteki ve şimdiki Büyüklerine saygılarımızı sunuyoruz.

© Victoria Eyaleti (Başbakanlık ve Kabine Bakanlığı)
Mart, 2026

ISBN 978-1-923294-40-0 (pdf/word/çevrim içi)

Bu belgeyi alternatif bir formatta almak için contact@dpc.vic.gov.au adresine e-posta gönderin veya gerekirse **1800 555 660** numaralı telefonda Ulusal Aktarma Hizmeti ile iletişime geçin. vic.gov.au/active-bystander-toolkit-turkish adresinde HTML formatı mevcuttur